DWUDZIESTE SZÓSTE SPRAWOZDANIE KOMITETU OCHRON DLA MAŁYCH DZIECI W KRAKOWIE

z roku 1873.

KRAKÓW,
nakładem Komitetu Ochron dla małych dzieci.

DRUKARNIA UNIWERSYTETU JAGIELLOŃSKIEGO
pod zarządem Ignacego Stelcla.
1874.

SPIS TREŚCI.

I.

Mówiąc w roku przeszłym iż sprawa Ochron jest sprawą wychowania ludu i że swoją cząstkę w ogólném szerzeniu Oświaty spełniają Ochrony z pojęciem całego celu wychowania człowieka, wykazywaliśmy zarazem, że one nie przestają być zakładem dobroczynnym. Są nim już przez to samo głównie, że udzielają pomoc rodzicom nie będącym w możności dać dzieciom swoim w domu téj troskliwéj i rozumnéj pieczołowitości, jakiéj wymaga pierwsze wychowanie. Podstawą wszelkiego wychowania w spółeczeństwie musi pozostać rodzina i nic nie jest w stanie zastąpić jéj wpływu, jeśli wpływ ten w szczęśliwych stosunkach jest wywierany. Szkoły udzielają pożytecznych wiadomości do życia dalszego, dobre, jeśli nie tracą razem z oczu wychowania człowieka, lecz wszelkie urządzenie pierwotnego wychowania odejmujące rodzicom zakres ich właściwego zadania, byłoby z gruntu fałszywém. — Że sposób, jak się odbywa pierwsze wychowanie w domu, jest czasem całkiem przeciwny dobru dziécięcia, i to we wszystkich warstwach spółeczeństwa, że nietylko ze zdrowém rozwijaniem sił jego sprzeczny, ale téż i całkiem nie działający lub działający szkodliwie na budzenie się jego pojęć i zdolności, — z tąd chciano niekiedy wyciągnąć wniosek, iż można zaprowadzić taką reformę wychowania, którąby zewnątrz domu prowadziła dziécię od kolebki podług przepisów najrozumniéj zgłębionéj pedagogiki. — Sądzimy, że takie chęci nigdy urzeczywistnionémi nie będą, że rodzina ze swemi błędami, w rzeczy wychowania, ze zby-

tnią czułością, z nadużyciem częstokroć dziécięcia do swéj zabawy i przyjemności, ale téż ze swojém ciepłem i przywiązaniem, zostanie zawsze poświęconém ogniskiem pierwszego wychowania, że dobroczynność nieść téż będzie mogła zawsze rodzinie pomoc miłosierną, zastępując ubogich lub niedbałych w tém zadaniu. Zarazem jednak sądzimy, że wiele zdrowych uwag przez nowszych myślicieli podanych wybornie także przydać się może tym, którzy z obowiązku natury lub z powołania trudnią się początkowém wychowaniem dziécięcia, i że są metody obmyślane głęboko, których zastosowanie, acz nie wyłączne, przynieść może znaczny pożytek.

Między innémi, w ostatnich czasach, pomysły Fröbla znajdowały i znajdują wielu zwolenników; dały one początek tak zwanym freblowskim ogródkom, lub ogródkom dziecięcym, które w niektórych krajach powstały, i u nas także pojawiać się zaczynają. Główną myślą Fryderyka Fröbla jest, że dziécię ma się od najwcześniejszego wieku rozwijać przez zabawę, która jest jego zatrudnieniem; zatrudnienie więc to jego najtrafniéj najprościéj i systematycznie ma być dobrane, dla budzenia jego pojęcia, wszystkich jego władz umysłu i serca. To założenie prowadzi do całego szeregu i stopniowania środków za pomocą których zwracając uwagę, wzbudza się i ustala u dziécięcia pojęcie o rzeczach, które zwykle w najrozmaitszém pomięszaniu tylko podpadają pod młodociane zmysły. Wiele z tych środków trafnie odpowiadających naturze dziécięcia, udziela budzącym się władzom jego umysłu wyobrażenia i opjęcia od razu jaśniejsze niż gdy je dopiéro wśród różnych przeszkód i roztargnień w sobie wyrabia.

Myśl Fröbla jest więc prosta a zarazem i głęboka. Przez zmysły budzą się pojęcia; porządne użycie i ćwiczenie zmysłów daje ład i pewną ścisłość w pojęciach. Każdy przedmiot mieści w sobie liczne własności, stósowne ich okazanie czyni wrażenie; wywołanie onego, rządkowanie wrażeń daje ćwiczenie rozwijające umysł. Drobny na pozór przedmiot przedstawia i stwierdza wiele praw natury i prawd zasadniczych, a pojęcie ich budzi się w człowieku, będąc także w naturze jego złożone. Metoda zatém zależy na tém aby najstósowniéj

urządzić zabawę i zatrudnienie wiekowi i zmysłom dziécięcia odpowiednie.

I niewątpliwie pomysły Fröbla są nauczające, może z nich korzystać każda matka, każda przewodniczka Ochrony; — zastósowanie ich będzie tém obszerniejsze, im więcéj ci którzy trudnią się pierwotném wychowaniem, będą się starali objaśnić sobie zadanie swoje, korzystając z rad tak zdrowych, im więcéj celem onego przejęci będą. Ale nie zapewnia tego skutku urządzenie, choćby najwięcéj szczegółowe według metody dokładnie obmyślonéj z użyciem wszystkich środków spisanych i najlepiéj wyrozumowanych. Ogródki z urządzeniem swojém, zdaniem naszém, nie staną się tym wyłącznym przewodnikiem dla dziecinnego wieku, i tą konieczną częścią wychowania społecznego za jaką je niektórzy zwolennicy ich uważają.

Tem mniéj sądzimy, aby ogródki te mogły zastąpić Ochrony, powstałe dla niesienia pomocy cierpiącym w jednéj z najważniejszych stron życia. Prostota zamiaru i wykonania w Ochronach, czyni je tak przystępnemi dla tych którzy z nich korzystają i dla tych co uczynek dobroczynny chcą spełnić. Jeśli nie posiadają one jeszcze wszystkich najlepszych sposobów wpływania na rozwijanie się umysłu dziécięcia, to obowiązkiem ich raczéj byłoby takowe sobie przyswoić. Posiadają zaś takie, które zadość czynią najgłówniejszym potrzebom wychowania pierwotnego, wdrażają obyczajność, porządek, budzą uczucie religijne i moralne, przyswajają i ośmielają przez obejście miłe i dobrotliwe, a to już stanowi znaczną pomoc w rozwijaniu umysłu często stłumionego smutnym niedostatkiem tego ożywczego obejścia. Zawsze pamiętają Ochrony, że mają uzupełniać tylko wychowanie domowe, lecz nie poczuwają się do tego aby dać mogły przykład pedagogicznie dokładny tego czém powinno być najpierwsze wychowanie dzieci, — gdyż na wytworzenie takiego wzoru składa się jeszcze wiele innych społecznych czynników od instytucyi dobroczynnéj niezawisłych, — a wzór takowy, jeśli gdzie, to tylko w rodzinie osiągniętym być może.

II.

Sprawy Komitetu.

Jak w roku przeszłym ospa, tak w tym roku cholera nawiedziwszy nasze miasto, zabrała liczne ofiary i dała powód do wielu niespokojności. Władza miejska uznała za potrzebne urządzić szpital dla cholerycznych na Kleparzu pod opieką Sióstr Miłosierdzia w zabudowaniu w którém jest lokal Ochrony IIej. W skutku tego Ochrona przez przeciąg czasu od 22 lipca do 22 września była zamkniętą. Na tym ostatnim dniu po zupełném oczyszczeniu lokalu dzieci znowu zgromadzać się zaczęły, i było ich pierwszego dnia 38, która to liczba w téj Ochronie więcéj jak dwa razy zwykle bywa większą. — Ochrona IV na Kazimierzu mimo szerzącej się silnie cholery w téj części miasta, nie przestawała przyjmować dzieci, z tego już powodu że była i wśród tego niebezpieczeństwa pewnym przytułkiem dla znacznej ich liczby strzegąc ich, a czasem nawet zapobiegając w pierwszéj chwili pojawiającéj się słabości. Dopiéro gdy na dniu 12 Sierpnia w nocy służąca dostawszy gwałtownego napadu cholery w krótkim bardzo czasie umarła, niepodobna już było narażać dzieci, i Ochrona także od dnia 13 sierpnia aż po dzień 1 września była zamkniętą. — Ze strony Komisyi sanitarnéj miasta zamyślano także o urządzeniu jednego jeszcze więcéj Szpitala dla cholerycznych na Wesołéj w domu Ochrony I. Przewodniczący w Komitecie oświadczyli się ze względu na groźne okoliczności gotowymi do téj ofiary, lecz upraszali aby zajęcie tego domu, skoro dwie już Ochrony zamkniętemi być musiały nastąpiło dopiéro w ostatniéj potrzebie, i Władza miasta miała wszelki wzgląd na to, że z istnienia Ochrony jest także pomoc dla zdrowia ludności; — wreszcie zmniejszenie się cholery pod koniec lata usunęło potrzebę pomnożenia szpitali, i Ochrona I równie jak Ochrona III na Piasku nieprzerwanie była przez dzieci uczęszczaną. Dzieciom słabym niesiono zaraz pomoc środkami powszechnie używanemi, albo odsyłano je do domów; w tym stopniu epidemii jaki był w naszém mieście musiała także znaczna ilość dzieci uledz choro-

bie, — nie podobna nam jest stwierdzić dokładnie liczby tych dzieci uczęszczających do Ochrony które w domach umarły, z wiadomości jednakże które mogliśmy ściągnąć przekonywamy się że niemniéj jak dwadzieścia padło w téj strasznéj klęsce ofiar z pomiędzy dzieci naszych.

Żywność która raz na dzień daje się dzieciom w Ochronie, jest niezawodnie ponętą dla niektórych rodziców którzy dzieci swoje posélają do Ochrony, a mało rozumieją inne korzyści staranniejszego ich wychowania. Téj ponęty nie używają w wielu w Ochronach innych krajów. U nas w tém pożywieniu dzieciom dawaném upatrywano szczególnie pożytek dla ich zdrowia, wzgląd na klimat nasz, i że nakarmione łatwiéj prowadzonémi być mogą. Jednakże nie można zapominać i o tém, że rodzice mają pierwszy obowiązek nakarmienia swych dzieci, i że zupełnie jest rzeczą zbyteczną, dzieci takich rodziców którzy z pewnością obowiązku tego dopełnić mogą, zastępować w nim kosztem ubogich. Spróbowano zatém żądać, aby tacy rodzice przysyłali do Ochrony obiad dla swoich dzieci. Próba ta nie mogła być zrobioną w liczniejszych nieco przypadkach z powodu właśnie panującéj choroby, a potém nadeszłéj pory zimowéj w któréj z większą trudnością przychodzi nosić żywność i tego wymagać, lecz liczba tych przypadków w których udało się spotkać dobrą wolę rodziców robi nadzieję, że zapomocą téj odmiany i fundusze używane na żywienie dzieci doznają niejakiej ulgi i że okaże się iż w Ochronach same korzyści lepszego wychowania przez ludność zostają ocenione.

W utrzymywaniu i prowadzeniu wewnętrznem Ochron żadna inna ważniejsza tego roku nie zaszła zmiana. Zostaliśmy wezwani za pośrednictwem Magistratu reskryptem c. k. Ministra Oświecenia o złożenie dokładnych opisów naszych Ochron, tak ich urządzenia wewnętrznego jak lokalów przez nie zajmowanych z miarami ich objętości i szkicami planów, oraz z wykazaniem czynności tychże Ochron według nadesłanych szematów opisu i wykazu rocznego. Zajęliśmy się tą pracą i przesłaliśmy opisy z wykazami i szkicowanemi rysunkami Ochron naszych umyślnie na ten cel zrobionemi, z prawdziwém ukontentowaniem że mogliśmy wykazać stan tych Ochron na

których utrzymanie odbieramy zawsze będące na budżecie Ministerstwa Oświecenia Państwa z. r. 550, teraz za pośrednictwem Rady szkolnéj krajowéj. — Zasiłek ze strony Miasta niemniéj szacowny dla naszego Zakładu jest zawsze dowodem pieczołowitości Rady miejskiéj o dobro ubogich naszych współmieszkańców.

Zakład ten który przed 27 laty powstał ze szczupłych pierwiastkowo ofiar, podrastał każdego roku ciągłą a czułą o nim pamięcią dobroczyńców przez których Opatrzność nim się opiekuje. W r. 1873 większe jak w wielu innych latach fundusze częścią już spodziewane, częścią nowe ofiary doszły do rąk Komitetu. — Kilkakrotnie w sprawozdaniach naszych wspominany zapis z majątku ś. p. Aleksandra Brześciańskiego złr. 2,500 przez wykonawcę woli zmarłego b. Senatora Członka Komitetu Ochron Dra Konstantego Hoszowskiego dla Ochron przeznaczony, w skutku nieustających starań tegoż samego szanownego wykonawcy testamentu wypłaconémi zostały z massy spadkowéj d. 5 lipca r. 1873. — W zapisie tym 3 Ochrony razem sumą złr. 2,000, jedna zaś Św. Stanisława na Kleparzu osobno sumą złr. 500 obdarowaną zo stała. Komitet kwitując z całéj sumy, odebrał tylko złr. 2,142 c. 35, resztę kosztowały opłata skarbowa 10 %, zwłoka w jéj uiszczeniu od daty zapisu i taksy depozytowe, jednakże o zwrot kary za zwłokę w ilości złr. 93 65 c. podano do Dyrekcyi skarbowéj prośbę w pewnéj nadziei, że słuszność zwrotu uznaną zostanie bo Zakład ubogi znacznéj kwoty którą wynosi opłata skarbowa nie mógł uiszczać przed rozwiązaniem sporu sądowego — Wyrażając uszanowanie pamięci ś p. Brześciańskiego z którego mienia tak hojnie korzystają Ochrony, wynurzamy tu zarazem najżywszą wdzięczność dla JW. Hoszowskiego, przez którego postanowienie Ochronom przychylne i niezmordowane trudy dar ten na wychowanie dzieci naszego miasta otrzymaliśmy. Cała suma złr. 2,500 za zgodą sz. Hoszowskiegn zapisaną została na domu Ochrony III własnym funduszu Ochron przy ulicy Krowoderskiéj L. 44, a w wykazie majątku zawsze tym sposobem jako zapis ś. p. Brześciańskiego wykazaną będzie, użytą zaś jest na spłacenie reszty długu w Banku Narodowym austryackim na przebudowanie téj Ochrony

roku 1866 zaciągnionego. Tym sposobem dług ten od którego dotąd procent był opłacany w zupełności umorzonym zostaje.

W tymże samym miesiącu lipcu otzymały Ochrony dar po ś. p. nieodżałowanym hr. Adamie Potockim tak przedwcześnie zgasłym dla społeczeństwa i dla kraju. JW. hr. Adamowa Potocka Opiekunka Ochron zawiadomiła przewodniczących Komitetu Ochron że spełniając intencyę ś. p. męża swego, zamierza uczynić fundacyę złr. 5,000 na rzecz Ochronek dla małych dzieci w Krakowie. Warunek jeden do fundacyi przywiązany, że suma wraca do rodziny, jeśliby Ochrony istnieć przestały lub fundusze Zakładu Ochron nie pod zarządem Komitetu i na odmienny cel obracane być miały, warunek ten nie spotyka żadnéj trudności lecz spóźnienie w wynalezieniu odpowiedniéj lokacyi hipotecznéj, sprawiło że fundacya ta jeszcze nie została zrealizowaną.

Sukcesorowie i exekutorowie testamentu ś. p. Anny Karasińskiéj złożyli pod jéj imieniem na fundusz stały dla Ochron złr. 250 wart. nom. składające się z 2ch listów zastawnych gal. Tow. Kredyt. Ziemsk. po złr. 100 i jednéj Oblig. indemnizacyjnéj na złr. 50. Fundusz stały zgodnie z objawioną wolą dawców utrzymywanym będzie.

Ze strony p. Kapituły krakowskiéj złożono w kasie Komitetu złr. 74, jako pochodzące ze sprzedaży ruchomości po ś. p. ks. prałacie Rozwadowskim niegdyś Opiekunie głównym Ochron. Wzruszającym był ten dar pochodzący z ubogiego mienia kapłana i dostojnika kościelnego, który gdy mógł rozdawał wiele, a po zatrzymaniu swych dochodów w ubóstwie umarł. Dlatego Komitet postanowił, za skromny ten fundusz zakupić Obligacyę indemnizacyjną i jako fundusz stały na Ochronę zapisawszy, tę pamiątkę swego przez wiele lat Opiekuna głównego zachować.

Zapis ś. p. Jana Kantego Kleszczyńskiego został nareszcie wypłacony. Z rozdziału między cztery Ochrony pod zarządem Komitetu będące, jednę Siostr Felicyanek na Smoleńsku i Ochronę izraelicką, wypadło na Ochrony nasze złr. 166 c. 77. A ponieważ do zapisu tego nie było przywiązanem przeznaczenie aby był na fundusz

stały, zapis więc ś. p. Kleszczyńskiego do kasy bieżącéj przelanym został.

Zdołała kasa ta spłacić w tym roku i dług nowy złr. 400 zaciągnięty w roku przeszłym na bieżące potrzeby, a to w części użyciem złr. 200 z funduszu ks. bisk. Łętowskiego już dawniéj na to przeznaczonych przeniesionych także na conto domu przy ulicy Krowoderskiéj L. 44, w drugiéj części za pomocą znakomitego zasiłku jaką przyniosły Ochronom Damy, które za sprawą Opiekunki głównéj raczyły urządzić amatorskie przedstawienie teatralne prywatne i wykonać w czasie tego przedstawienia kwestę dla Ochron. Ta kwesta przyniosła złr. 585. Zawdzięczamy tę pomoc hr. Waleryi Mycielskiéj i hr. Izabelli Potockiéj którym inne piękne damy współudziału swego były łaskawe udzielić. — Z tego to zasiłku pokrytemi zostały także i bieżące wydatki Ochron które inaczéj nie byłyby znalazły pokrycia w przychodzie, i ostatnia reszta funduszu F. Ciesielskiego spłacona z Mydlnik przez zakupno Oblig. indemnizacyjnéj na złr. 100 ustaloną została.

Wykaz kasowy stwierdza, że składki stałe roczne ze skwapliwością wnoszone były tego roku do kasy Ochron, w czém ośmielamy się upatrywać także i skutek prośby którąśmy w przeszłém sprawozdaniu zamieścili. Dary jednorazowe z rzadka płynące tylko przez wliczenie do nich zapisu ś. p. Kleszczyńskiego i przychodu z teatru amatorskiego doszły do znaczniejszéj sumy złr. 808 c. 67. Opłata od dzieci mniejsza jak w roku zeszłym tłumaczy się dostatecznie tém, że Ochrona II i Ochrona IVta przez dwa miesiące zamkniętemi były. — Z tego także powodu ogólny wydatek na żywność okazuje się mniejszy jak w roku przeszłym, chociaż artykuły zakupywane na żywność nietylko nie staniały lecz owszem podrożały. Wydatek także na opał jest większy, Komitet bowiem widział się zmuszonym podnieść w niektórych Ochronach fundusz na opał w budżecie przeznaczony, przekonawszy się, że kwota dotychczas wyznaczoną zarząd Ochron wystarczyć nie mógł.

Z ogólnego rozrachunku wypada, że koszt żywienia jednego dziecka w Ochronie wypada w r. 1873 na głów 66,952 po centów $2^{9}/_{10}$ na dziecko dziennie.

III.

Ruch dzieci.

Ochrona I. św. Kajetana na Wesołéj.

Z r. 1872	zostało chłopców	70,	dziewcząt 54,	razem 124
W r. 1873	przybyło „	29,	„ 46,	„ 75
				199
„ „	ubyło „	44,	„ 48,	„ 92
			Zostaje na r. 1874	„ 107

Ochrona II św. Stanisława na Kleparzu.

Z r. 1872	zostało chłopców	50,	dziewcząt 95,	razem 145
W r. 1873	przybyło „	37,	„ 43,	„ 80
				225
„ „	ubyło „	32,	„ 49,	„ 81
			Zostaje na r. 1874	„ 144

Ochrona III św. Józefa na Piasku.

Z r. 1772	zostało chłopców	44,	dziewcząt 56,	razem 100
W r. 1873	przybyło „	13,	„ 25,	„ 38
				138
„ „	ubyło „	14,	„ 20,	„ 34
			Zostaje na r. 1874	„ 104

Ochrona IV św. Elżbiety na Kazimierzu.

Z r. 1872	zostało chłopców	38,	dziewcząt 31,	razem 69
W r. 1873	przybyło „	10,	„ 22,	„ 32
				101
„ „	ubyło „	10,	„ 14,	„ 24
			Zostaje na r. 1874	77

IV.

Skład Komitetu.

Na Zgromadzeniu pełném d. 5 maja obrał Komitet i zaprosił na Zastępczynię Opiekunki głównéj Ochron Panią Helenę z Jankowskich Szlachtowską Opiekunkę od

r. 1870, która zaproszenie to przyjąć raczyła. — Na Opiekunkę wybrał i zaprosił panią Józefę z Helclów Jakubowską.

Znowu i w tym roku utracił Komitet jednego z czynnych swoich Opiekunów p. Edwarda Rembowskiego który był Opiekunem od r. 1854, więc przez lat 19 — a oraz był Opiekunem szczegółowym Ochrony IVej na Kazimierzu. Ś. p. Rembowski jak był kochanym w gronie licznych swoich przyjaciół, tak i w Komitecie Ochron w którym złożył wielokrotne dowody swéj dobroci serca i gotowości do zajmowania się sprawą tego Zakładu i biednych dzieci, ocenionym był i serdecznie żałowanym.

Oprócz tych zmian skład grona Opiekunek i Opiekunów zostaje jak dawniéj.

Opiekunka główna, hr. Cecylia Małachowska. — *Opiekunki:* 1. Helclowa Anna. 2. Hallerowa Julia. 3. Jakubowska Józefa. 4. Jastrzębska Marya. 5. Lasocka Felicya. 6. Małachowska hr. Helena. 7. Potocka hr. Katarzyna. 8. Rutkowska Lucyna. 9. Rzewuska hr. Taida. 10. Szlachtowska Helena (zast. Op. gł.). 11. Węgleńska Apolonia. 12. Woźniakowska Helena.

Opiekun główny . . . . . .

Opiekunowie: 1. Dunajewski ks. Albin. 2. Kremer Aleksander. 3. Krywult Adam. 4. Łuszczkiewicz Antoni. 5. Muczkowski Stefan (sekr.). 6. Paszkowski Franciszek (zast. Op. gł.) 7. Rydzowski Andrzej. 8. Ściborowski Władysław. 9. Seredyński Hipolit. 10. Weigel Ferdynand. 11. Wodzicki hr. Roman.

Zastępcy Opiekunów: 1. Friedlein Józef. 2. Ks. Spithal Roman.

Opieka szczegółowa Ochron. *Ochrona I.* Węgleńska Apolonia. Ks. Dunajewski Albin. *Ochrona II.* Rzewuska hr. Taida. Dr Kremer Aleksander. *Ochrona III.* Małachowska hr. Helena. Paszkowski Franciszek. Dr Weigel Ferdynand. *Ochrona IV.* Potocka hr. Katarzyna. Dr Sciborowski Władysław.

Kasyer Komitetu. Makowski Michał.

Opiekę lekarską podjęli się pełnić: W Ochronie I i IV Dr Ściborowski Władysław, w Ochronie II Dr Kremer Aleksander, w Ochronie III Dr Janikowski Stanisław.

V.

Majątek Ochron.

Majątek Ochron stanowią:

I. Nieruchomości.

1. Dom wraz z ogrodem „pod Wandą“ zwany, na przedmieściu Wesoła pod L. 141 Dz. VI. położony, na którego zakupno, oraz odnowienie, oprócz sum zebranych dawniéj przez szanowne Towarzystwo Dobroczynności w Krakowie, użytemi zostały następujące fundusze stałe:

a) Złp. 1000 z zapisu Jana Styczyńskiego.
b) „ 1200 z daru JEKs. ks. Schindlera Jana.
c) „ 274 gr. 24 z daru Polek w Droznie.
d) „ 500 z daru Op. Apolonii Węgleńskiéj.
e) „ 600 z daru Wojciecha Kornela Stattlera.

2. Dom przy ulicy Krowoderskiéj na przedmieściu Piasek pod L. 44 Gm. VII. (Nr. 131 Dz. IV.) w Krakowie położony, po domu Schronienia dla sierot płci żeńskiéj, przez Komitet Ochron w posiadanie objęty, w r. 1867 w zupełności odrestaurowany, na którego odnowę obróconémi zostały następujące kapitały jako to:

a) Fundusz śp. Kasztelana Franciszka Wężyka 1000 złp.
b) fundusz śp. Ambrożego Grabowskiego 200 złr.
c) zapis śp. Kunegundy Mączyńskiéj 250 złr.
d) zapis śp. Teodory Czermińskiéj 250 złr.
e) zapis śp. ks. biskupa Łętowskiego 750 złr.
f) fundusz śp. Aleksandra Brześciańskiego przez wykonawcę jego ostatniéj woli Senatora Konstantego Hoszowskiego Ochronom przeznaczony, złr. 2,500.

II. Kapitały hipoteczne.

Na rzecz Komitetu Ochron ubezpieczone są następujące kapitały:

1. Na realności przy ulicy Mikołajskiéj pod L. 637 Gm. V. (Nr. 435 Dz. I.), z następujących funduszów powstały kapitał złp. . . . 3600

a) z zapisu śp. ks. Antoniego Bystrzanowskiego Dziekana Kap. Kat. Krak. złp. 3000
b) z daru Józefa i Estery z Szembeków Głębockich złp. 500
c) z daru Anny Popielówny, Anny Moszyńskiéj i Józefa Głębeckiego złp. . 100

2. Na realności pod L. 331 Gm. III. (Nr. 511 Dz. I.), w Krakowie położonéj, z zapisu śp. Aleksego Wężyka. złp. . . 500
3. Z zapisu śp. Elżbiety Skotnickiéj, ostatniéj woli rozporządzeniem z dnia 2go i 3go Sierpnia 1844 roku, na realności pod L. 267 Gm. II. Nr. 20 Dz. I.) w Rynku głównym w Krakowie położonéj, intabulowanym jest obowiązek właścicieli opłacania rocznie na rzecz domów Ochron kwoty 1000 złp., co przedstawia kapitał złp. 20,000

   Uwaga. Wedle osnowy tegoż testamentu „fundusz ten nigdy i przez nikogo na inną nieruchomość niema być przeniesionym, i na téj realności pozostać ma“.
4. Z daru sukcesorów śp. Franciszka Hahna na realności pod L. 265, Dz. I. (Nr. 401 Gm. IV.) w Krakowie przy ulicy Sławkowskiéj intabulowana suma złp. 2,000
5. Z zapisu śp. Anny Szastrowéj na realności pod L. 374 Dz. I. (Nr. 559 Gm. V.) przy placu Panny Maryi w Krakowie intabulowana suma złp. . . . 4,000

III. *Kapitały w obligacyach rządowych lub innych papierach publicznych.*

1. Zapis śp. Franciszka Ciesielskiego suma. zlr. 1,350 w obligacyach indemnizacyjnych okręgu rządowego krakowskiego, a mianowicie Nr. 5.973 na 1,000 złr., 8,400 14,497, i 19,269 po 100 złr., Nr. 4131 na 50 złr. . . . .
2. Dar obywatela miasta Krakowa niewiadomego nazwiska w dzień zaślubin

JCK. Ap. Mości Franciszka Józefa I., dawniéj w oblig. pożyczki narodowéj, teraz zamieniony na Rentę Państwa Nr. 780,656, 780,657. 780,657. 780,658, 780,659. 780,660 po złr. 100 . . . . zł. 500

3. Fundusz śp. Józefa Muczkowskiego:

a) obligacya indemnizacyjna Nr. 19326 na 100

b) 3 obligacye poż. nar. po 20 złr. zamienione na Rentę: 40 złr. złączone z fundusz. Grefkowiczowéj przy Nr. 762,600 na złr. 100, oraz Nr. 132,420 i 132430 na złr. 10 bez kuponów 20

4. Fundusz śp. Heleny Hallerownéj w obligacyach indemnizacyjnych Nr. 2,052 i 2,186, każda po 500 złr. razem . . 1000

5. Fundusz hr. Alfredowéj Potockiéj w obligacyi indemnizacyjnéj Nr. 4521 na . 500

6. Fundusz śp. Klary z Hahnów Rygerowéj, w obligacyi indemnizacyjnéj Nr. 4398 na 500

7. Fundusz śp. Wojciecha Paszkowskiego w obligacyach indemnizacyjnych . . 250
a mianowicie Nr. 16,443 i 18,590 po 100 złr. Nr. 4213 na 50 złr. . . .

8. Fundusz śp. Tomasza Świetlika, dawniéj w obligacyi pożyczki narodowéj, teraz, w Rencie Nr. 291,878 na złr. 100, oraz Nr. 139,386 i 139,387 na złr. 10 bez kup. 120

9. Fundusz śp. Bartłomieja Ciesielskiego w obligacyach indemnizacyjn. Nr. 18579 18,580 i 18,581 po 100 złr. 300

10. Fundusz Józefa Zabińskiego, w obligacyi indemnizacyjnéj Nr. 15,409 na 100

11. Fundusz śp. Julii z Szembeków Grefkowiczowéj dawniéj w obligacyach pożyczki narodowéj, teraz w Rencie Nr. 762,599 na złr. 100 i złr. 60 złączone z fund. Muczkowskiego w Nr. 762,600 na złr. 100. 200

12. Fundusz po b. domu Schronienia dla sierót płci żeńskiéj w liście zasta-

wnym galicyjskim Ser. IV. Nr. 377 na złr. 500 w depozycie c. k. kassy zbiorowéj podatkowéj zachowany.		złr. 500
13. Fundusz śp. ks. Tomasza Szczepanowskiego, w obligacyi indemnizacyjnéj okręgu rządowego krakowskiego winkulowanéj Nr. 1300 Lit. A. na złr. .		250
w skutek wyraźnego zastrzeżenia dawcy w depozycie Arcybr. Miłosierdzia i Banku Pobożnego w Krakowie zachowany.		
14. Fundusz Jana Nepomucena Waltera (syna) ku uczczeniu śp. Jana Waltera ojca, wniesiony w listach zastawnych Królestwa Polskiego w kwocie złp. 1500 a mianowicie: listy zastawne 3 Okresu, II Seryi Nr. 225.561 na 150 rublsr. i Nr. 260,465 na 75 rbs. czyli złp. 1500		
15. Fundusz śp. Jana Gralewskiego w listach zastawnych Królestwa Polskiego Nr. 50,140 na rsr. 150 czyli złp. 1000 oraz oblig. indom. Nr. 337 na złr.		50
16. Fundusz śp. Jana Kant. Wenzla w listach zastawnych galicyjskich po 100 złr. w. a. Nr. 19,048, 21,084 oraz obli-	—	200
gacya indemnizacyjna Nr. 2897 na złr.		50
17. Fundusz Kaspra Molęckiego, los loteryjny Arcyksięcia Rudolfa Nr. 9, na złr.		10
i ofiarowany na pamiątkę 25-letniéj rocznicy Ojca św. Piusa IX los Bukaresztski Nr. 050 na fr. 20	—	
18. Fundusz ś. p. JKs. bisk. Łętowskiego w oblig. indem., a mianowicie Nr. 821, 9293, 11,267, 11,577, po złr. 1000. Nr. 246, 477, 1519, 3739, po 500 złr., Nr. 2820, 4799, 18,227, 18,847, 19,957 po 100 złr. razem złr.	—	6500
19. Fundusz śp. Karola Treutlera w obligacyach indem. Nr. 5360 na 1000 złr.		

złr. Nr. 1015, 2308, 5095, 17,076		złr.
po 100 złr. razem	—	1400
oraz w książeczce kasy Oszczędności w Krakowie	—	17
20. Fundusz śp. Zenona i Bronisława braci Jakubowskich, w obligacyach indemnizacyjnych okręg. rządowego lwowskiego Nr. 31,387, 24,332 po 100 złr.	—	200
21. Fundusz nieznajoméj osoby Y. przez Sz. Józefa Lasockiego wniesiony w kwocie 150 złr., za co zakupiono obligacye indemniz. W. Księstwa Krak. Nr. 1107 i 39,704 na złr.	—	200
22. Fundusz Juliusza Ozdoby Florkiewicza dziedzica dóbr Młoszowa obligacya indemniz. W. Ks. Krak. Nr. 296 na złr.	—	500
23. Fundusz ś. p. Dr. Macieja Jakubowskiego oblig. indem. okręgu administracyjnego lwow. Nr. 5622 na . .	—	500
24. Fundusz ś. p. ks. Godlewskiego kan. katr. krak. w ręku p. kapituły kat. krak. będący, przynoszący złr. 200 dochodu		
25. Fundusz Leona i Taidy hr. Rzewuskich dla Ochrony II. na Kleparzu pod kierunkiem Siéstr miłosierdzia, w List. Zast. gal. 5 proc. Ser. III. Nr. 1671, 1672, 1680, 1681, 1682, 2242, 3643, po złr. 1000, razem złr.	—	7000
26. Fundusz ś. p. Maryana Brzezińskiego oblig. indemniz. ob. ad. krak Nr. 12019		100
27. Zapis p. Rozalii z Flatowów Lewensteinowéj ubezpieczony dla Ochron z mocy legatu na sumie 45,000 rsr. hipotekowanéj na dobrach Żytnie w Król. Pol.; rsr. 400 czyli złp. 2666 gr. 20.		
28. Zapis śp. Józefy Paliszewskiéj w akcyach k. ž. Arcyksięcia Rudolfa Nr. 87857, 87858, 87859, 87860, 87861 razem złr.	—	1000

29. Fundusz śp. Anny Karasińskiéj w list. zastaw. gal. 4% Nr. 16600 i 23740 po złr. 100 . . . . zlr. 200
oraz Oblig. indemn. w Ks. Krak. Nr. 179 na złr. 50
30. Fundusz śp. ks. prałata Rozwadowskiego Op. gł. Ochron. Oblig. indemniz. Nr. 3971 złr. 100

IV. Kapitały niezrealizowane, w posiadaniu Komitetu Ochron nie będące.

1. Zapis śp. Romana Dobrzańskiego, na realności Nr. 21 Dz. I. (Nr. 340 Gm. III) w Krakowie ubezpieczona, pod dożywociem małżonki zmarłego p. Fryderyki Dobrzańskiéj zostająca suma w monecie srebrnéj brzęczącéj złr. . . zlr. 13,000

   Uwaga. Komitet Ochron z powodu ciążącego na sumie téj dożywocia, dotąd żadnych od niéj nie pobiera procentów.

2. Śp. Marya z Wielogłowskich Stobnicka, ostatniéj swéj woli rozporządzeniem daty Kraków 26 Sierpnia 1864 r. przekazała dla Ochron 500 rsr., która to suma zostaje pod dożywociem pana Feliksa Stobnickiego. Legat ten ubezpieczonym został na rzecz Komitetu Ochron na sumie 14,500 rsr. na dobrach Limanowa z przyległościami.
3. Zapis śp. Jerzego Bagińskiego złr. 200 w 4% listach zastawnych Towarzystwa Kredytowego galicyjskiego, pod dożywociem jego małżonki p. Julianny Bagińskiéj będący.
4. Zapis śp. Wincentego Karwickiego na dochód złr. 62 ct. 30, z domu Nr. 180 przy ulicy Grodzkiéj, z powodu procesu dotąd nieupewniony.

VI.

Składki stałe roczne.

	złr.	cent.
Brzeziński Józef	5	—
Dunajewski ks. Albin	7	50

Estreicherowa Antonina	złr.	5	c. —
Helclowa Anna		100	—
Jastrzębska Marya		25	—
Dr. Kremer Aleksander		5	—
Kamieński Antoni		3	—
Krywult Adam		5	—
Lasocka hr. Felicya		50	—
Moszyński hr. Piotr		200	—
Muczkowski Stefan		10	—
Paszkowski Leon		15	—
Potocka hr. Arturowa		315	—
Dr Rydzowski Andrzéj		10	—
Dr Ściborowski Władysław		3	—
Szlachtowska Helena		10	—
Szymonowiczowa Elżbieta		2	25
Teliga ks. Prałat		50	—
Wojtarowicz ks. Biskup		25	—
Walter Jan Nep.		5	—
Wolff Wincenty		25	—
Dr Weigel Ferdynand		15	—

Dary jednorazowe.

Z legatu śp. Kleszczyńskiego Jana Kantego	złr.	166	c. 67
Potulicki hr. Kazimierz		5	—
Mężeńscy Rudolf i Stanisława		25	—
Płoński		15	—
Wężyk Teofil		10	—
Waynagy Stanisław		2	—
Z teatru Amatorskiego		585	—

Dary w Ochronach złożone.

Ochrona I. św. Kajetana.

Styczeń P. Molęcki, paczkę pierników.— *Marzec* Op. ks. kan. Dunajewski, na podwieczorek dla dzieci 2 złr.— Op. ks. kan. Dunajewski, ze chrztu Anusi dla najbie-

dniejszych dzieci na ubranie, 5 złr — Op. Rutkowska na podwieczorek 2 złr. — *Maj.* Op. Woźniakowska na majówkę dla dzieci 2 złr. — Komitet uroczystości Kopernika 80 ex., litografii pamiątkowéj z obrazu Matejki. — P. Molęcki paczkę pierników. — *Czerwiec* Op. ks. kan. Dunajewski na podwieczorek dla dzieci 2 złr.— P. Garbowiecka na podwieczorek dla dzieci 1 złr. — *Lipiec.* Op. ks. kan. Dunajewski na obrazy poglądowe złr. 10. — N. na ręce ks. K. Dunajewskiego na obrazy poglądowe złr. 10. — *Sierpień.* P. Wacław Sliwiński na podwieczorek dla dzieci złr. 2. — P. Bartl 200 bułek.— Ks. Drożdżewicz proboszcz od św. Mikołaja dla biednych dzieci złr. 5. — *Wrzesień.* P. Turczyńska dla dzieci na podwieczorek złr. 2. — *Październik.* NN. dla biednych dzieci złr. 1. — *Listopad.* P. Marya Jełowicka 22 sztuk różnego ubrania, 2 pary pończoszek i 2 trzewiczków.— Op. Rutkowska, kilka sztuk ubrania, paczkę chleba św. Jana i od wnuczków uskładanych pieniędzy 60 cent. — Op. Woźniakowska na podwieczorek dla dzieci złr. 2.— Op. gł. Cecylia Małachowska, na podwieczorek dla dzieci złr. 3. — Ks. prałat Spithal, na obrazy poglądowe złr. 12. — P. Bartl, 100 bochenków chleba. — *Grudzień.* Op. hr. Małachowskie, 12 łokci wełnianej materyi na sukienki i na gwiazdkę dla dzieci złr. 5. — Op. Helclowa na gwiazdkę dla dzieci złr. 5. — Op. Krywult paczkę orzechów i paczkę chleba św. Jana. — Op. ks. kan. Dunajewski dla biednych dzieci złr. 3. — P. Pruszyńska pięć spodniczek i 5 kaftaników flanelkowych nowych, pakę pierników i zabawek z cukru. — N. na ręce ks. kan. Dunajewskiego dla biednych dzieci złr. 5. — P. z Meyerów Makowska dla najbiedniejszych dzieci na gwiazdkę złr. 5.— Op. Lasocka dwie sukienki, hoinkę ubraną paką pierników i na podwieczorek złr. 1. — P. Hussarzewska hoinkę ubraną. — Ks. prałat Schindler na orzechy, pierniki na gwiazdkę złr. 5. — Nauczycielka od św. Jana, kilka sztuk drobnego ubrania i kawałki na 9 kapturków. — Pensyonarki od pp. Wizytek sukienkę, kaftanik, 3 fartuszki kilka par pończoszek, rękawków.— Hr. Zofia Potocka, na gwiazdkę dla dzieci złr. 2. — Jeneralowa Kruszewska dwie paki cukrów, na gwiazdkę.

Ochrona II. św. Stanisława.

Styczeń. Ks. kan. Wilczek, dla dzieci złr. 1 50 c. *Kwiecień.* Komitet uroczystości Kopernika, 70 ex. litografii pamiątkowéj z obrazu Matejki. *Maj.* Pani Umińska na bułeczki złr. 1. — *Czerwiec.* P. Molęcki paczkę pierników. — *Lipiec.* Ks. kan. Wilczek złr. 3. — *Październik.* Op. Lasocka, tuzin koroneczek i złr. 1. — *Grudzień* Pani Lasocka 4 ubrania dla chłopców, 4 dla dziewcząt, 100 obrazków i złr. 1. — P. Bensdorf różnych zabawek sztuk 29 i obrazków 20.

Ochrona III. św. Józefa.

Styczeń. P. Dr. Jakubowski, na odzież i podwieczorek złr. 5. — P. Molęcki paczkę pierników. — *Luty.* Ks. Giedrowski na podwieczorek złr. 5. — Z Komisaryatu targ. masła garnuszek. — P. Mężeński na podwieczorek złr. 2. — *Marzec.* Z Komisaryatu targ. masła dwa garnuszki. — *Kwiecień.* P . . . na trzewiczki 1 złr. 50 c. — Pani P. . . sukienkę i 3 koszul. — Op. Helclowa, bułek 16, wina butelek 4. — Komitet uroczystości Kopernika 100 ex. litografii pamiątkowéj z obrazu Matejki. — *Maj.* Na ręce Op. H. Malachowskiéj, na ubranie jednéj dziewczynki złr. 5. — *Czerwiec.* P. Kasper Molęcki pierników 50. — Pani P. . . sukienkę, kaftanik, skubankę. — Op. hr. Małachowska na podwieczorek złr. 1. — *Lipiec.* Op. hr. Małachowska perkalu 20 łokci. — Z komisaryatu targ. masła jeden garnuszek. — *Sierpień.* Z komisaryatu targ. masła jeden garnuszek. — Op. hr. Małachowska, dreliszku 5 łokci. — *Wrzesień.* Z komisaryatu masła jeden garnuszek. — Op. hr. Małachowska medalików 12, włóczki i kanwę. — Op. hr. Lasocka koronek 12 i na podwieczorek złr. 1. *Październik.* Z komisaryatu targ. jeden garnuszek masła.— P. Sapalski jednę dużą tablicę, 12 wzorów. — *Listopad.* Op. hr. Małachowska barchanu 20 łokci, na ręce ks. A. D., na trzewiki dla dzieci złr. 5. — *Grudzień.* Pani P. . . sukienek trzy, koszul par 5, 6 par pończoch,

3 szaliki, 3 par berlaczy, 3 par rękawków, NN. różne rzeczy do ubrania, drzewka. — Op. Helclowa strucli 16, wina 4 butelek. — Op. hr. Lasocka, cztery par ubrań dla dzieci.

Ochrona IV. św. Elżbiety.

Styczeń. Z komisaryatu targowego masła funt 1.— Op. gł. hr. C. Małachowska, barchanu łokci 20 dla dzieci. — P. Molęcki, pierniczków drobnych 50. — *Kwiecień.* Komitet uroczystości Kopernika, 50 ex. litografii pamiątkowéj z Obrazu Matejki. *Listopad.* Ks. Mikołaj Szpernoga, przeor XX. Augustyanów kapusty konewkę, ziemniaków ćwierć dla dzieci. — Op. gł. hr. C. Małachowska, na śniadanie dla dzieci złr. 2. — Op. gł. hr. C. Małachowska, na trzewiki dla dzieci złr. 10. — Ks. Wołek kom. jen. XX. Augustyanów, na podwieczorek dla dzieci złr. 1. — *Grudzień.* Op. Lasocka, na śniadanie dla dzieci złr. 1., stolarzowi za zrobienie lufcika w sali szkolnéj złr. 2 cent. 50.

VII.

WYKAZ KASSY Z ROKU 1875.

	PRZYCHÓD	Złr.	cent.
I.	Składki stałe	890	75
II.	Dary	808	67
III.	Opłata od dzieci	228	34
IV.	Zasiłek od Rządu i Rady Miasta	1050	
V.	Odsetki od fund. hipotecznych	688	75
VI.	Odsetki od pap. procentowych	1445	58
VII.	Na fundusz stały Brześciańskiego	2500	
VIII.	Na fnd. stały ks. Rozwadowskiego	75	
	Pozostałość kasowa z r. 1872. .	337	88½
	Razem . .	8024	97½

	ROZCHÓD	Złr.	cent.
I.	Pensye i zasługi	1435	33
II.	Żywność	2004	51
III.	Opał	480	
IV.	Reperacye domów, sprawunki,	380	53
V.	Koszta od zapisów	448	6
VI.	Drobne, stęple, druki	40	59
VII.	Procent Bankowi i ciężary hipot.	117	1½
VIII.	Najem lokalów i assekuracye .	366	64
IX.	Zwrócono pożyczki Bankowi. .	2400	
X.	Oblig. ind. na złr. 100 jako zwrot funduszowi Fr. Ciesielskiego . .	76	50
XI.	Oblig. ind. na złr. 100 na fundusz ks. Rozwadowskiego	79	
	Razem . . .	7828	17½
	Pozostałość kasowa na r. 1874 . . .	196	80
	Razem jak przychód	8024	97½

VIII.

Koszta utrzymania pojedyńczych Ochron.

	Ochrona I.		Ochrona II.		Ochrona III.		Ochrona IV.	
	Złr.	cent.	Złr.	cent.	Złr.	cent.	Złr.	cent.
Pensye i zasługi	356		260	33	465		354	
Żywność	684	27	450	79	455	99	413	46
Opał	120		130		140		90	
Reperacye i sprawunki . . .	236	19	3	75	85	39	55	20
Koszta od zapisów rozłożone na 4 Ochrony	112	1½	112	1½	112	1½	112	1½
Drobne ogólne; stęple i druki rozłożone na 4 Ochrony .	10	86	9	91	9	91	9	91
Procent Bankowi i ciężary hipoteczne	—		—		117	1½		
Najem lokalów i assekuracye	10	7	150	—	6	57	200	
	1529	40½	1116	79½	1391	89	1234	58½.